

פרנסיסקו גויה 1746 – 1828

פרנסיסקו גויה

היה צייר ואמן הדפס ספרדי, רומנטי.
למד בספרד ותקופה מסוימת גם
באיטליה. נחשב לאחרון המאסטרים
וראשון המודרניסטים. היה צייר החצר
הספרדית תקופה מסוימת וכן צייר
מחאה. יצירתו הייתה מוזמנת והיו בה
מרכיבים חתרניים. ריבוי פניה של
יצירתו שימש השראה לציירים מאוחרים
יותר כמאנה ופיקאסו.

Self portrait 1815 del Museo del Prado

Francisco de Goya
1746-1828
The Swing 1787
Oil on canvas
169 x 100 cm
Duke of Montellano Collection,
Madrid

נושא הנדנדה היה מרכזי ביצירות הרוקוקו (במיוחד אצל פרגונאר) ומציין מתח בחיי האהבה החצרוניים. גויה מתאר את הנושא בצורה רומנטית מאד, הדרמה ביחסי האנשים אך גם תמונת הנוף דרמטית שיש בה אור ומשחק ועננות המתפתחת באופק. הקומפוזיציה מצליבה שני אלכסונים העץ שהענף שלו חוצה את התמונה והדמות על הנדנדה. הדמויות מתוארות בפנל הקדמי והן קטנות ביחס למרחב האינסופי היוצר דרמה כשלעצמו. הסצנה מתרחשת באוויר הפתוח וניתן דגש לתיאור הנוף.

Francisco de Goya 1746-1828
The Nude Maja 1800
Oil on canvas 97 x 190 cm
Museo del Prado, Madrid

שתי הגרסאות של המאיה הלבושה והערומה, הן מהידועות ביותר מציוריו של גויה. הם מציגים את אותה אישה באותה תנוחה. זהו תיאור עירום נשי מפורט, ללא כיסוי סימבולי או מיתולוגי. זהו התיאור הראשון של עירום נשי ישיר, בגודל טבעי. אין אימות לגבי זהות המודל. הדיוקן לא הוצג בציבור בימי חייו של גויה. תקופה מסוימת אף עוקל כציור תועבה. הועבר לאקדמיה ב-1836.

תיאור המאיה העירומה בקומפוזיציה אלכסונית, הרקע חוסם והאור מרוכז בעירום. הגוף מתואר באופן קלסיציסטי והרקע חופשי במשיכות המכחול ובהנחת הצבע. הפלטה מצמצמת בגווני ירוק-חום ולבן

תיאור המאיה הלבושה, באותה קומפוזיציה וחסמת הרקע, אלא שהרקע כאן סוער יותר, הצבעוניות עשירה יותר, במיוחד בפלג גופה העליון. תיאור החולצה הצהובה והווסט המוזהב-שחור ומבע הפנים הנינוח מפגין את יכולתו הקלאסית של גויה. משחק האור על המיטה ועל גופה מודרניים מאד.

The Clothed Maja 1801-03
Oil on canvas 95 x 190 cm
Museo del Prado, Madrid

Francisco de Goya (1746-1828) Family of Carlos IV 1800-01 Oil on canvas 280 x 336 cm. Museo del Prado, Madrid
תיאור המשפחה המלכותית ישיר ובוטה, יש הרואים בו סאטירה, שבה צ'רלס ה-5 נמצאה תחת שלטונה של אשתו שבידה הכוח האמיתי ולכן היא הוצבה במרכז. מאחור בפינה השמאלית ניתן לזהות את דיוקנו של האמן.

Francisco de Goya (1746-1828) The Shootings of May Third 1808 1814 Oil on canvas 262 x 340 cm. Museo del Prado, Madrid

ציור ההוצאה להורג פותח סדרה של יצירות שנועדו אח"כ כציורי המלחמה של גויה. בתיאור הדמות המרכזית מוארת, ניצבת בתנוחה של ישו. מסביב הרג ופחד. החיילים אנונימיים מרוכזים בפעולה, האור מתמקד בשדה הקטל ובדמות בצבעי לבן-צהוב בניגוד לכל הסביבה, מבטו מבוועת, מלוויו מליטים פניהם בצער ומתחתיו הירוים הקודמים. הפלטה בצבעים חמים וחורים והדמות המרכזית כלוכדה באלומת האור האלכסונית. ברקע הכנסייה חסרת השפעה על המתרחש.